

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 28

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **60 minut**. (Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami může být časový limit navýšen.)
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu**. Při zápisu použijte modře nebo černě písící propisovací tužku, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**. Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení**.

Pokyny k úlohám s nabídkou odpovědi

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v záznamovém archu podle obrázku.

A B C D
4

- Pokud budete chtít svou odpověď opravit, zabarvete pečlivě původně zakřížkovaný čtvereček a zakřížkujte nový čtvereček. Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

A B C D
4

Pokyny k úlohám bez nabídky odpovědi

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí. Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice. Při psaní **rozlišujte velká a malá písmena**.

12

- Pokud budete chtít tuto odpověď opravit, původní odpověď přeškrtnete a novou odpověď zapíšete do stejného pole.
- Za chybu se považuje i nesprávná či chybějící dílčí odpověď, počet chyb se promítá do celkového hodnocení úlohy.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

1 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

- A) Při převzetí křehkého zboží zřejmě došlo k mýlce.
- B) K víku kufru byla přivázaná vysačka s adresou majitele.
- C) Měkká půda močálů může obsahovat vrstvy usazeného pylu.
- D) Živočich živící se jen rostlinnou stravou se nazývá býložravec.

max. 3 body

2 Přiřadte k jednotlivým souvětím (2.1–2.3) spojovací výrazy (A–E), z nichž první patří na místo hvězdiček (***) a druhý na místo koleček (•••••) v daném souvětí:**

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 2.1 ***** pojeděš v sobotu, ••••• v neděli, protože v pondělí už nic nejede.
- 2.2 Tvůj postup není ***** obvyklý, ••••• výsledek je správný, máš jedničku.
- 2.3 Na oslavu pozvu ***** kamarády, ••••• rodiče, protože by jinak byli smutní.

- A) ani – ani
- B) sice – ale
- C) nejen – ale i
- D) ať už – nebo
- E) buď – anebo

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 3

Po*aní ulehli na tvrdé postele bez po*ušek poté, co od rána do večera bez o*echu dřeli na panských polích.

(CZVV)

1 bod

3 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *d/dd* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *d/dd* uvedena v odpovídajícím pořadí?

- A) d – d – dd
- B) d – dd – d
- C) dd – dd – d
- D) dd – d – dd

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–6

Dvanáctá se zdáli nese,
dva zlí vlci vyjí v lese.

Přes pařezy, trní, mlází,
vlci v běhu jazyk plazí.

Dva zlí vlci, dva zlí hladi,
práská bič a vraník pádí.

Saně sviští přes jezero,
v hloubi mrazí modré šero.

Saně letí, koník běží,
dva zlí vlci kožich ježí.

Pod kopyty praská led.
To je jízda! To je let!

Kočí, rychle do úbočí,
než tě zočí vlčí oči!

Konečně se objevila
myslivna a záře bílá.

Koník, uzdu popuštěnou,
cválá strání zasněženou.

Lesník mává lucernou.
Nočním nebem hvězdy jdou.

(Ch. Morgenstern, Noční jízda, upraveno)

1 bod

4 Které z následujících tvrzení o výchozím textu není pravdivé?

- A) Příběh začíná odbitím půlnoci.
- B) Příběh zachycuje rychlý pohyb saní.
- C) V příběhu vystupují celkem dvě zvířata a dva lidé.
- D) V příběhu jsou zachyceny zasněžený svah a zamrzlé jezero.

max. 2 body

5 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

- 5.1 Výchozí text je ukázkou prózy.
- 5.2 Výchozí text obsahuje oslovení.
- 5.3 Výchozí text vykazuje rysy uměleckého textu.
- 5.4 Každá sloka se skládá ze dvou veršů, které se spolu rýmují.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

max. 3 body

6

6.1 Napište spisovné dvouslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem BĚH a zároveň se skloňuje podle vzoru MUŽ.

6.2 Napište spisovné tříslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem MODRÝ a zároveň se skloňuje podle vzoru ŽENA.

6.3 Napište spisovné tříslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem LED a zároveň se skloňuje podle vzoru STAVENÍ.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–12

(1) Během letní noci **většina** z nás někdy viděla světlušku. Proto přece svítí, aby ji nebylo možné přehlédnout. Za svůj poměrně krátký dospělý život si samička světlušky musí najít samečka, aby spolu zplodili potomky. Jenže samička neumí létat. A tak leží v trávě a velmi výrazně svítí. Jako by světýlkem samečkovi dávala signál: TADY JSEM.

U světlušek (jako u mnoha jiných živočichů) se projevuje pohlavní dimorfismus. Znamená to, že samice vypadají jinak než samci. V České republice se můžeme setkat s několika druhy světlušek, například se světluškou větší. Sameček této světlušky má **dlouhé** krovky, světelná skvrna se nachází na sedmém kroužku na bříše. Samičky světlušky větší nemají krovky a mají **daleko** více světelných orgánů než samci: světelná políčka se nacházejí na šestém, sedmém i osmém kroužku trupu. Proto samičky svítí výrazněji než samečci.

Každé světlo ale potřebuje nějaké palivo. Žárovka se napájí elektrinou, svíčka voskem, oheň je živ z polen. Světluškám ke svícení pomáhá jev zvaný bioluminiscence. Je to následek chemických reakcí v těle některých živých tvorů.

(2) Zatímco světlušky promění na světlo většinu energie a zbylých 5 % se promění na teplo, u obyčejné žárovky je to naopak. To zářivka využívá ke svícení jednu čtvrtinu energie, lampička LED dokonce až třikrát víc. Možná si pomyslíte: proč si člověk nesestrojí lampičku ze světlušek? Má to jeden háček. Tihle **noční** letci svítí, jen když sami chtějí. Když nemají důvod, tak prostě zhasnou. Nezbyvá nám než vynalézt dokonalé svítidlo vlastními silami. Poučit se můžeme u světlušek.

(J. Dvořák, Havětník, upraveno)

max. 2 body

7 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
7.1 Příčinou jevu zvaného bioluminiscence je, že světlušky svítí.	☐	☐
7.2 Světlušky jsou schopny samy ovládat, zda budou svítit, nebo ne.	☐	☐
7.3 Aby samička světlušky našla za letní noci samečka, začne během letu velmi výrazně svítit.	☐	☐
7.4 Pohlavní dimorfismus se u světlušky větší projevuje jen tím, že samečci mají méně světelných orgánů než samičky.	☐	☐

max. 2 body

8

8.1 Vypište z druhé části výchozího textu slovo obsahující dvojhlasku.

8.2 Vypište z druhé části výchozího textu všechna přídavná jména, která jsou příbuzná s vyjmenovanými slovy.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

1 bod

9 Ve které z následujících možností se vyskytují pouze slova zdobnělá?

- A) svítidlo, žárovka, lampička
- B) světýlko, světluška, svítidlo
- C) světluška, samička, žárovka
- D) samička, lampička, světýlko

1 bod

10 Které z následujících tvrzení není pravdivé?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- A) Slovo *denní* má opačný význam, než má ve výchozím textu slovo *noční*.
- B) Slovo *blízko* má opačný význam, než má ve výchozím textu slovo *daleko*.
- C) Slovo *krátké* má opačný význam, než má ve výchozím textu slovo *dlouhé*.
- D) Slovo *menšina* má opačný význam, než má ve výchozím textu slovo *většina*.

1 bod

11 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytují dvě zájmena?

- A) aby ji nebylo možné přehlédnout
- B) většina z nás někdy viděla světlušku
- C) za svůj poměrně krátký dospělý život
- D) každé světlo ale potřebuje nějaké palivo

1 bod

12 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Pojmenování *živý tvor* je významově nadřazené slovu *světluška* a zároveň významově nadřazené slovu *člověk*.
- B) Slovo *světluška* je významově souřadné se slovem *člověk* a zároveň významově nadřazené pojmenování *živý tvor*.
- C) Slovo *světluška* je významově podřazené slovu *člověk* a zároveň významově souřadné s pojmenováním *živý tvor*.
- D) Pojmenování *živý tvor* je významově souřadné se slovem *člověk* a zároveň významově nadřazené slovu *světluška*.

max. 2 body

13 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N):

	A	N
13.1 Moji sestru baví ležet celý den na písčité pláži, ale já spíš vítám výšlapy do horských průsmiků.	☐	☐
13.2 Minulý víkend se otec zotavoval z náročného výletu na starobylý hrad, který navštívil se svými dětmi.	☐	☐
13.3 Hodiny doučování se zúročily, proto jsme na dovolené u moře už téměř nepotřebovali cizojazyčný slovník.	☐	☐
13.4 Mým zamilovaným jídlem byly babiččiny lívance s malinovou zálivkou a koláče, které obvykle pekla na posvícení.	☐	☐

14 Na každé vynechané místo (***) v ustálených spojeních doplňte příslušné slovo:**

- 14.1 Už několikrát jsem bratrovi říkala, aby se místo hraní počítačových her raději učil. Ale to je jako ***** na stěnu házet. Hraje pořád dál.
- 14.2 Na začátku školního roku jsem si sedl do první lavice přímo před katedru. Spolužáci se mi smáli, že prý na mě bude nejmíc vidět, že už nebudu moct nikdy použít tahák. Odpověděl jsem jim: Pod ***** bývá největší tma.

3 body

15 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) za sebou tak, aby na sebe navazovaly.

- A) Viděl ho prý už mnohokrát. Někdy provádí dost uličnické kousky.
- B) Johan je malý podivný děda. Bydlí docela sám v domku hluboko v lese. Hned vedle domku má svůj mlýn, ke kterému vede úzká pěšina.
- C) A taky je trochu strašidelný. Johan říká, že v něm bydlí malý skřítek.
- D) Jindy zase chytne pytel mouky a vysype ho na podlahu. Jednou prý dokonce dostal Johan od skřítky pohlavek. Ale většinou je skřítek hodný. To pak ve mlýně zametá a uklízí.
- E) Děda Johan jim říká rošťárny. Tak třeba popadne mlýnský kámen a drží ho, takže se nemůže točit.
- F) Když se po ní jde, je Vrbový potok slyšet ještě dlouho předtím, než je vidět mlýn. Ach, je to takové tajemné místo, ten mlýn!

(A. Lindgrenová, Děti z Bullerbynu, upraveno)

- První část: _____
- Druhá část: _____
- Třetí část: _____
- Čtvrtá část: _____
- Pátá část: _____
- Šestá část: _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Díky dědovi jsem se stal majitelem kůlny. Abyste tomu rozumněli, už dlouho jsem toužil mít svou dílnu. Chlapci ze sousedství mi přislíbili nezištnou pomoc, a tak jsme společnými silami celou místnost vyklidili a vybílili. Brzy jsem se začal zabydlovat.

Na stěny jsem přibyl několik skobiček a hřebíků, police se postupně zaplnily pilami, hoblíky, rozličnými kleštěmi a dalšími kutilskými nezbytnostmi. Uprostřed dílny se vyjímal dřevěný stůl, v jejích rozích byly rozměrné skříně, do nichž jsem skryl cennosti.

Výsledek byl zkrátka ohromující. V noci jsem snil o tom, co všechno zhotovím a jak kamarádky úžasem oněmý a kamarádi nebudou šetřit slovy chvály.

(CZVM)

max. 4 body

16 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

1 bod

17 Ve které z následujících možností je uvedeno souvětí?

- A) Co zapříčinilo náš neúspěch ve fotbalovém turnaji, zatím nevíme.
- B) Příhlášku mi odevzdejte do konce týdne, a to podepsanou od rodičů.
- C) Při výuce jsme se vždy věnovali jednak čtení textu, jednak jeho rozboru.
- D) V tomto případě se jedná o úmyslné ublížení spolužákovi, nikoli o nehodu.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 18–22

TEXT 1

(1) V mlází něco zašustilo. Vlk přisedl a chystal se ke skoku. Vrhel se vpřed a pak se zarazil. Přímo před ním stálo nahaté hnědé děcko.

„Člověčí mládě!“ zaštěkl.

„Jakživa jsem žádné neviděla,“ řekla vlčice. „Podej mi je.“

Vlk, zvyklý nosit vlastní mláďata, by mohl do huby popadnout třeba vejce a nerozmáčkl by je. Sevřel zezadu dítě čelistmi a bez nejmenšího škrábnutí je položil do jeskyně mezi vlčata. Člověčí mládě se hned dralo k vlčici.

„Drobeček malý! A troufá si!“ zjihla vlčice.

„Chybí mu srst. A klepnout ho do nohou, je po něm,“ řekl vlk.

(2) Měsíční záře v ústí jeskyně náhle potemněla. Hranatou hlavou se do otvoru vklínil mohutný Šér Chán. Šakal Tabákí za ním zapištěl: „Pane můj, tudy vešlo.“

„Šér Chán nám prokazuje velkou čest,“ řekl vlk, ale koukal zlostně. „Copak si přeješ?“

„Svou kořist. Vydej mi člověčí mládě!“

Vlk věděl, že vchod do temné sluje je úzký a tygr jím neprojde. Proto řekl: „Vlci jsou svobodní. Dávají si poroučet jenom od náčelníka smečky. Ne od pruhovaného zabíječe dobytka. Člověčí mládě je naše.“

(3) Jeskyní se hromově rozlehl tygří řev. Vlčice se vymrštila a upřela oči na Šér Chána.

„Člověčí mládě je moje. Nedám je zabít. Zůstane naživu, se smečkou bude běhat a se smečkou bude lovit. A dej si pozor! Nakonec uloví tebe!“

Tátovi by se Šér Chán ještě postavil, ale na mámu vlčici si netroufal. Věděl, že se bude rvát na život a smrt. S vrčením couvl a venku zařval: „Na svém dvorku ať si každý pes štěká po svém! Uvidíme ale, co tomu řekne vaše smečka.“

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

TEXT 2

Otevřená slabika – slabika, která končí samohláskou, např. *ku, kru, štvu*.

Zavřená slabika – slabika, která končí souhláskou, např. *um, suk, pluk*.

(CZVV)

1 bod

18 Která z následujících možností nejlépe vystihuje TEXT 1?

- A) úryvek z prózy, v níž vystupují zvířata
- B) úryvek z poezie, v níž vystupují zvířata
- C) ukončená pohádka, tedy příběh s nadpřirozenými jevy
- D) ukončená bajka, tedy příběh obsahující závěrečné ponaučení

max. 2 body

19 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

	A	N
19.1 Ve své poslední přímé řeči použila vlčice varování určené Šér Chánovi.	☐	☐
19.2 Ve chvíli, kdy do jeskyně strčil hlavu Šér Chán, byli v jeskyni minimálně čtyři zástupci vlčí říše.	☐	☐
19.3 Vlk přinesl člověčí mládě do jeskyně bez nejmenšího škrábnutí, protože je zvyklý běžně nosit v hubě vejce.	☐	☐
19.4 Skutečnost, že se nevejde do jeskyně, byla jediným důvodem, proč se Šér Chán nakonec odmítl rvát s vlky.	☐	☐

20

20.1 Vypište z první části TEXTU 1 sloveso, které má význam PODLEHNOUT DOJETÍ.

20.2 Vypište z první části TEXTU 1 sloveso, které je v textu užito v rozkazovacím způsobu.

20.3 Vypište z první části TEXTU 1 dvouslabičnou předložku.

max. 2 body

21 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je pravdivé (A), nebo ne (N):

Při řešení úlohy vycházejte z definic uvedených v TEXTU 2.

	A	N
21.1 Slovo <i>běhat</i> obsahuje dvě slabiky zavřené.	☐	☐
21.2 Ve slově <i>vkĺínil</i> je pouze první slabika otevřená.	☐	☐
21.3 Slovo <i>doprovázel</i> obsahuje pouze jednu slabiku zavřenou.	☐	☐
21.4 Ve slově <i>odpovídám</i> jsou pouze první slabika a poslední slabika zavřené.	☐	☐

1 bod

22 Která z následujících vět obsahuje podmět nevyjádřený?

- A) Jeskyní se hromově rozlehl tygří řev.
- B) Přímo před ním stálo nahaté hnědé děcko.
- C) Měsíční záře v ústí jeskyně náhle potemněla.
- D) Dávají si poroučet jenom od náčelníka smečky.

1 bod

23 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

- A) Pohotoví hlídací psi za plotem si mě zvědavě měřili.
- B) Nově otevřené výstavní sály byly velmi slabě osvětlené.
- C) Vysoké topoly i další dřeviny se staly přírodními větrolami.
- D) Střídmě zdobené šaty se stuhami v pase se mi zamlouvaly.

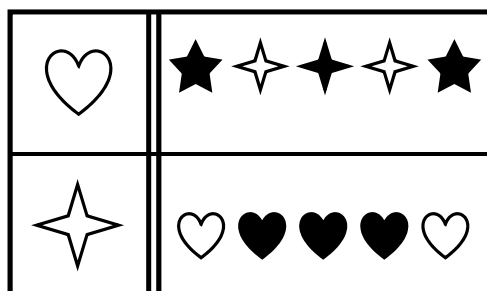
24 Přiradte k jednotlivým vlajkám (24.1–24.4) odpovídající popis (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

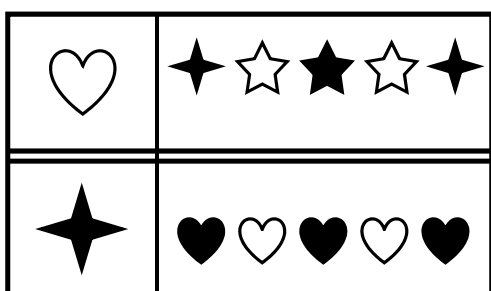
24.1

24.2

24.3

24.4

(CZV)

- A) Na vlajce jsou dvě vodorovné čáry, počet čtyřcípých hvězd je lichý. Světých hvězd je více než světých srdcí.
- B) Na vlajce jsou dvě vodorovné čáry, počet pěticípých hvězd je lichý. Tmavých hvězd je méně než světých srdcí.
- C) Na vlajce jsou dvě svislé čáry, počet světých srdcí a tmavých hvězd je shodný. Počet čtyřcípých hvězd je sudý.
- D) Na vlajce jsou dvě svislé čáry, počet tmavých čtyřcípých a světých pěticípých hvězd je shodný. Počet světých srdcí je lichý.
- E) Na vlajce jsou dvě svislé čáry, počet světých srdcí je větší než počet světých hvězd. Pěticípých hvězd je méně než čtyřcípých.
- F) Na vlajce jsou dvě vodorovné čáry, počet čtyřcípých a pěticípých hvězd je shodný. Tmavých hvězd je více než tmavých srdcí.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–28

Minikatedrála – tak se říká prototypu automobilu britského designéra Dominica Wilcoxe. Jeho návrh a běžnou podobu současných aut nespojuje téměř žádný prvek. Řidiči se mění v pasažéry a mohou se místo soustředění na provoz a řízení věnovat jiným činnostem.

Plán svého vozítka navrhl britský designér pro rok 2059. Tou dobou už budou podle něj auta řízena počítačem. Jízda bude pohodlnější a hlavně bezpečnější než dosud, takže nebude potřeba vybavovat vozy bezpečnostními prvky. Dokonce ani volantem, pedály a nepotřebnými knoflíky.

První prototyp minikatedrály je jednolůžkový. Vůz se otevírá tak, že se odklopí celá karoserie. Ta je sestavená z barevné skleněné mozaiky a trochu připomíná kaleidoskop. Počítá se ale i s dalšími variantami automobilu. Při koupi si zákazník zvolí, zda chce mít auto zařízené jako pojízdnou ložnici, posilovnu, nebo dokonce vířivku. Během cesty si tak může dopřát osvěžující koupel.

(www.novinky.cz, upraveno)

max. 2 body

- 25 Vypište z obou vět tučně vyznačených ve výchozím textu základní skladební dvojice.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

1 bod

- 26 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je každé slovo jiným slovním druhem?

- A) při koupi si zákazník
- B) tou dobou už budou
- C) zařízené jako pojízdnou ložnici
- D) řízení věnovat jiným činnostem

1 bod

- 27 Ve které z následujících vět je slovo CESTA použito ve stejném významu jako ve výchozím textu?

(Posuzované slovo je ve výchozím textu podtrženo.)

- A) Při horečce začal mluvit z cesty.
- B) Raněný jelen ležel přímo na cestě.
- C) O prázdninách ho čeká cesta k moři.
- D) K moderní hudbě si nakonec našel cestu.

1 bod

- 28 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je obsažena domněnka?

- A) tak se říká prototypu automobilu
- B) mohou se místo soustředění na provoz
- C) budou podle něj auta řízena počítačem
- D) je sestavená z barevné skleněné mozaiky

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
